

Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 18

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides:

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 14 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 19

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

KONVENCIJA MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 94 O RADNIM KLAUZULAMA JAVNIH UGOVORA

PREAMBULA

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Pošto ju je sazvaio u Ženevi Administrativni savet Međunarodne kancelarije rada, i pošto se sastala na svojoj trideset i drugoj sednici 8. juna 1949, i

Pošto je odlučila o usvajanju određenih predloga o klauzulama o radu i javnim ugovorima, što je šesta tačka dnevnog reda sednice, i

Pošto je odlučila da ovi predlozi uzmu oblik međunarodne konvencije,

Usvaja na ovaj dvadeset i deveti dan juna godine hiljadu devesto četrdeset i devete sledeću konvenciju, koja može da se citira kao Konvencija o klauzulama o radu (Javni ugovori), 1949:

Član 1.

1. Ova konvencija se primenjuje na ugovore koji ispunjavaju sledeće uslove:

(a) da je najmanje jedna ugovorna strana javni organ;

(b) da izvršenje ugovora uključuje:

(i) potrošnju sredstava od strane javnog organa; i

(ii) zapošljavanje radnika kod druge ugovorne strane;

(v) da je ugovor za:

(i) izgradnju, izmenu, popravku ili rušenja javnih radova;

(ii) izradu, sklapanje, rukovanje ili otpremu materijala, potrepština ili opreme; ili

(iii) pružanje ili nabavku usluga; i

(g) da je ugovor dodelio centralni organ članice Međunarodne organizacije rada za koju je konvencija na snazi.

2. Nadležni organ utvrđuje obim do kojeg i način na koji se Konvencija primenjuje na ugovore koje dodele organi koji nisu centralni organi.

3. Ova konvencija primenjuje se na rad koji obavljaju podizvođači ili asignati ugovora; nadležni organ preduzima mere da obezbedi takvu primenu.

4. Ugovori koji uključuju potrošnju javnih sredstava u iznosu koji ne premašuje limit koji je utvrdio nadležni organ nakon konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gde takve postoje, može da se izuzme od primene ove konvencije.

5. Nadležni organ može, nakon konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gde takve postoje, da izuzme od primene ove konvencije lica na poslovodnom radnom mestu ili mestu tehničkog, stručnog ili naučnog karaktera, čiji uslovi radnog odnosa nisu uređeni domaćim zakonima ili propisima, kolektivnim ugovorima ili sudskim odlukama i koji obično ne obavljaju manuelni rad.

Član 2.

1. Ugovori na koje se ova konvencija primenjuje uključuju i klauzule koje obezbeđuju za zainteresovane radnike zarade (uključujući naknade), sate rada i druge uslove rada koji nisu manje povoljni od onih utvrđenih za rad istog karaktera u dotičnoj grani ili industriji u oblasti gde se rad odvija:

(a) kolektivnim ugovorom ili drugim priznatim mehanizmom pregovaranja između organizacija poslodavaca i radnika od kojih svaka predstavlja znatan deo poslodavaca i radnika u datoj grani ili industriji; ili

(b) sudskom odlukom; ili

(v) domaćim zakonima i propisima.

2. Gde uslovi rada na koje se poziva prethodni stav nisu uređeni na način koji se u njemu navodi na području gde se rad obavlja, klauzule koje treba uneti u ugovore obezbeđuju za zainteresovane radnike zaradu (uključujući naknade), sate rada i druge uslove rada koji nisu manje povoljni od:

(a) onih utvrđenih u kolektivnom ugovoru ili putem nekog drugog priznatog mehanizma pregovaranja, sudskom odlukom ili domaćim zakonima i propisima, za rad istog karaktera u datoj grani ili industriji na najbližem odgovarajućem području; ili

(b) opšteg nivoa koji se poštuje u grani ili industriji u kojoj je poslodavac sa sličnim opštim okolnostima angažovao izvođača.

3. Uslovi klauzula koje treba uneti u ugovor u sve njihove varijacije utvrđuje nadležni organ, na način za koji se drži da najviše odgovara domaćim uslovima, nakon konsultovanja sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gde takve postoje.

4. Nadležni organ je dužan da preduzima odgovarajuće mere putem oglašavanja specifikacija ili na drugi način, da bi obezbedio da su lica koja se javno nadmeću za ugovore upoznata sa uslovima tih klauzula.

Član 3.

Gde se odgovarajuće odredbe o zdravlju, bezbednosti i dobrobiti radnika angažovanih na izvršenju ugovora ne primenjuju na osnovu domaćih zakona ili propisa, kolektivnih ugovora ili sudskih odluka, nadležni organ preduzima odgovarajuće mere da obezbedi poštene i razumne uslove zdravlja, bezbednosti i dobrobiti za zainteresovane radnike.

Član 4.

Zakoni, propisi i drugi instrumenti koji daju dejstvo odredbama ove konvencije:

(a) se:

- (i) daju na znanje svim zainteresovanim licima;
- (ii) utvrđuju tako da se odrede lica koja su odgovorna da ih se pridržavaju; i
- (iii) obaveštenja o njima postavljaju na uočljiva mesta u konkretnim preduzećima i na radnim mestima radi informisanja radnika o njihovim uslovima rada; i

(b) osim gde je na drugi način organizovan rad, radi obezbeđivanja efektivne primene, predviđaju vođenje:

- (i) odgovarajuće evidencije o stvarnom radnom vremenu, i zaradama isplaćenim zainteresovanim radnicima; i
- (ii) sistema inspekcije koji je takav da može da obezbedi njihovu efektivnu primenu.

Član 5.

1. Odgovarajuće sankcije se primenjuju, putem uskraćivanja ugovora ili na drugi način, za nepridržavanje i neprimenjivanje odredaba klauzula o radu u javnim ugovorima.

2. Odgovarajuće mere se preduzimaju, putem uskraćivanja plaćanja na osnovu ugovora ili na drugi način, u svrhu omogućavanja zainteresovanim radnicima da dobiju zarade na koje imaju pravo.

Član 6

U godišnje izveštaje koji se podnose u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada se unose potpune informacije o merama kojima se daje dejstvo odredbama ove konvencije.

Član 7.

1. U slučaju članice Međunarodne organizacije rada čija teritorija obuhvata velika područja na kojima, zbog oskudne populacije ili faze razvoja na datom području, nadležni organ smatra da primena odredaba ove konvencije nije izvodiva, organ može, nakon konsultacije sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gde takve postoje, da izuzme takva područja od primene ove konvencije ili generalno ili na takav način da izuzme određena preduzeća ili zanimanja koja po njegovom mišljenju treba izuzeti.

2. Svaka članica Međunarodne organizacije rada navodi u svom prvom godišnjem izveštaju o primeni ove konvencije koji podnosi u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada o svim područjima u pogledu kojih predlaže da se primene odredbe ovog člana i daje razloge zbog kojih predlaže da se one primene; članica Međunarodne organizacije rada ne može, nakon datuma ovog prvog izveštaja, da primeni odredbe ovog člana osim u pogledu područja koje je naznačila.

3. Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja je primenila odredbe ovog člana, u vremenskim razmacima koji ne mogu biti duži od tri godine, ponovo razmatra u konsultaciji sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gde takve postoje, izvodivost proširenja primene konvencije na područja izuzeta na osnovu stava 1.

4. Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja je primenila odredbe ovog člana navodi u narednim godišnjim izveštajima sva područja u pogledu kojih se odrekla prava na primenu odredaba ovog člana i obaveštava o svakom napretku koji je eventualno ostvaren sa ciljem da se postepeno primeni Konvencija u takvim područjima.

Član 8.

Nadležni organ može privremeno da obustavi primenu ove konvencije, nakon konsultacija sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, gde takve postoje, u slučajevima više sile ili u slučaju vanrednog ugrožavanja nacionalne dobrobiti ili bezbednosti.

Član 9.

1. Ova konvencija se ne primenjuje na ugovore koji su zaključeni pre stupanja Konvencije na snagu za zainteresovanu članicu Međunarodne organizacije rada.
2. Odricanje od ove konvencije ne utiče na njenu primenu u pogledu ugovora zaključenih dok je Konvencija bila na snazi.

Član 10.

O zvaničnoj ratifikaciji ove konvencije obaveštava se generalni direktor Međunarodne kancelarije rada radi njenog evidentiranja.

Član 11.

1. Ova konvencija je obavezujuća samo za one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije evidentirane kod generalnog direktora.
2. Ova konvencija stupa na snagu dvanaest meseci od datuma kada su ratifikacije dve članice Međunarodne organizacije rada evidentirane kod generalnog direktora.
3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu za svaku članicu dvanaest meseci od datuma evidentiranja njene ratifikacije.

Član 12.

1. Izjave dostavljene generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada u skladu sa stavom 2, člana 35. Ustava Međunarodne organizacije rada sadrže podatke o:

- (a) teritorijama u pogledu kojih se zainteresovana članica Međunarodne organizacije rada obavezuje da se odredbe Konvencije primenjuju bez izmena;
- (b) teritorije u pogledu kojih se obavezuje da se odredbe Konvencije primenjuju uz izmene, zajedno sa podacima o pomenutim izmenama;
- (v) teritorijama u pogledu kojih se Konvencija ne primenjuje i u takvim slučajevima razlozima zbog kojih se ne primenjuje;
- (g) teritorijama u pogledu kojih ona zadržava svoju odluku dok dalje ne razmotri svoj stav.

2. Preduzeća na koja se pozivaju podstavovi (a) i (b) stava 1 ovog člana smatraju se za sastavni deo ratifikacije i imaju snagu ratifikacije.

3. Svaka članica Međunarodne organizacije rada može u bilo kom trenutku naknadnom izjavom da otkáže u celosti ili delu rezervacije stavljene na prvobitnu izjavu u smislu podstavova (b), (v) i (g) stava 1 ovog člana.

4. Svaka članica Međunarodne organizacije rada može da, u bilo kom trenutku u kojem konvencija podleže odricanju u skladu sa odredbama člana 14, dostavi generalnom direktoru izjavu kojom se vrši izmena u bilo kom pogledu uslova iz prethodne izjave i da navede tekući stav u pogledu tih teritorija koje navede.

Član 13.

1. Izjave koje se generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada dostavljaju u skladu sa članom 4. ili 5. člana 35. Ustava Međunarodne organizacije rada sadrže podatke o tome da li će se odredbe Konvencije primenjivati na konkretnoj teritoriji bez izmena ili uz izmene, kada se u izjavi navodi da će se odredbe Konvencije primenjivati uz izmene, navode se podaci o pomenutim izmenama.

2. Članica, članice Međunarodne organizacije rada ili zainteresovani međunarodni organ može u bilo kom trenutku naknadnom izjavom da se odrekne u celosti ili delu prava da primeni izmene navedene u prethodnoj izjavi.

3. Članica, članice Međunarodne organizacije rada ili zainteresovani međunarodni organ može, u bilo kom trenutku u kojem Konvencija podleže odricanju u skladu sa odredbama člana 14, dostavi generalnom direktoru izjavu kojom se vrši izmena u bilo kom pogledu uslova iz prethodne izjave i da navede tekući stav u pogledu primene konvencije.

Član 14.

1. Članica Međunarodne organizacije rada koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je se odrekne po isteku deset godina od datuma kada je Konvencija prvi put stupila na snagu, aktom koji dostavlja generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada na evidentiranje. Takvo odricanje stupa na snagu godinu dana od datuma kada je evidentirano.

2. Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja, u periodu od godinu dana od isteka perioda od deset godina koji se pominje u prethodnom stavu, ne ostvari pravo na odricanje predviđeno u ovom članu, obavezaće se na još jedan period od godinu dana i, nakon toga, može da se odrekne ove konvencije po isteku svakog perioda od deset godina u skladu sa uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 15.

1. Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obaveštava sve članice Međunarodne organizacije rada o evidentiranju svih ratifikacija, izjava ili odricanja koje su mu članice Međunarodne organizacije rada dostavile.

2. Kada obaveštava članice Međunarodne organizacije rada o evidentiranju druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor skreće pažnju članicama Međunarodne organizacije rada o datumu kada je konvencija stupila na snagu.

Član 16.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija na evidentiranje u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija sve pojedinosti svih ratifikacija, izjava i akata o odricanju koje je evidentirao u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 17.

Kada smatra neophodnim, Administrativni savet Međunarodne kancelarije rada podnosi Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i ispituje poželjnost stavljanja na dnevni red Konferencije pitanja njene izmene u celini ili delu.

Član 18.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se menja ova konvencija u celosti ili delu, tada, osim ako novom konvencijom nije drugačije predviđeno:

(a) kada Članica ratifikuje novu konvenciju, *ipso jure* se bez odlaganja odriče ove konvencije, bez obzira na gorenavedene odredbe člana 14, ako i kada nova izmenjena konvencija stupi na snagu;

(b) od datuma kada nova izmenjena konvencija stupi na snagu ovu konvenciju Članice više ne mogu da ratifikuju.

2. Ova konvencija ostaje u svakom slučaju na snazi u njenom aktuelnom obliku i sadržini za one članice koje su je ratifikovale ali još uvek nisu ratifikovale izmenjenu konvenciju.

Član 19.

Verzije teksta ove konvencije na engleskom i francuskom jeziku podjednako su verodostojne.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju konvencije Međunarodne organizacije rada broj 94 o radnim klauzulama javnih ugovora sadržan je u članu 97. tačka 1. i članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 98/06), kojima je propisano da je Republika Srbija, između ostalog, nadležna i za uređivanje položaja i odnosa sa drugim državama, odnosno, da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE POTVRĐIVANJE KONVENCIJE

Potvrđivanje konvencije Međunarodne organizacije rada broj 94 o radnim klauzulama javnih ugovora doprinelo bi rešavanju trenutnog stanja putarskih preduzeća, poboljšanju uslova rada, obezbeđujući radnicima redovne isplate zarada, uključujući i dodatke na zaradu. Primena Konvencije odnosi se na ugovore u kojima je jedna ugovorna strana javni organ i ukoliko se radovi finansiraju iz budžetskih sredstava odnosno, javnih fondova. Takođe, odredbe Konvencije odnose se i na podizvođače ili one na koje se ugovor prenosi.

Ugovori na koje se Konvencija primenjuje uključuju i klauzule koje obezbeđuju radnicima isplatu zarada, uključujući i dodatke na zaradu, odgovarajuće radno vreme i druge uslove rada koji nisu manje povoljni od onih koji su utvrđeni za isti takav rad u istoj grani trgovine ili industrije. Pored ličnih primanja, klauzulama koje treba uneti u ugovor obuhvata se bezbednost i zdravlje na radu. Ukoliko se klauzule vezane za rad iz takvih ugovora ne poštuju, Konvencija nalaže preduzimanje sankcija, uključujući obustavljanje primene ugovora, ili druge mere koje će obezbediti primenu odredaba svih ugovora koje se odnose na lična primanja, bezbednost i zdravlje na radu.

Potvrđivanje konvencije Međunarodne organizacije rada broj 94 o radnim klauzulama javnih ugovora pruža mogućnost formiranja Međuresorne radne grupe koju bi činili predstavnici relevantnih ministarstava u čijoj nadležnosti su pitanja koja su predmet navedene konvencije i predstavnici sindikata i drugih asocijacija koje okupljaju građevinska preduzeća, koja bi imala zadatak da sačini spisak putarskih i građevinskih preduzeća u Republici Srbiji koja bi bila selektovana („crna” i „bela lista”) na osnovu nivoa ispunjenja zakonskih obaveza prema svojim zaposlenima i državi, na osnovu sledećih kriterijuma:

-da li je poslodavac ranije angažovao, ili je u toku angažovanje neprijavljenih radnika (rad na crno),

-da li je poslodavac izmirio sve obaveze/poreze prema državi,

-da li je poslodavac izmirio sve obaveze prema radnicima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom,

-da li poslodavac adekvatno primenjuje Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu,

-kvalitet izvođenja i kvalitet izvedenih radova,

-da li je kroz poslovanje preduzeća zabeležena neka vrsta zloupotrebe ili drugih nelegalnih aktivnosti.

III. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

IV. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE KONVENCIJE PO HITNOM POSTUPKU

Potvrđivanje Konvencije Međunarodne organizacije rada broj 94 o radnim klauzulama javnih ugovora je potrebno sprovesti po hitnom postupku imajući u vidu da se u Republici Srbiji trenutno realizuju velike investicije koje su, između ostalih, usmerene ka poboljšanju putne infrastrukture (u iznosu od oko 2 milijarde evra), modernizaciji železničke infrastrukture (u iznosu od oko 1 milijarde evra), kao i finansiranju nadzornog organa za ove investicije. Realizaciju ovih investicionih projekata vrši Republika Srbija, a preko preduzeća Koridori Srbije d.o.o., Javnog preduzeća „Putevi Srbije”, „Železnice Srbije” a.d., i drugih, kao preduzeća potpisnica ugovora o izvođenju radova, sa jedne strane, i privatne, domaće i strane kompanije, sa druge strane. Sve investicije se uglavnom realizuju iz sredstava Međunarodnih finansijskih institucija (Evropska investiciona banka, Evropska banka za obnovu i razvoj, Svetska banka) i budžeta Republike Srbije.

Shodno navedenom, potrebno je potvrđivanje Konvencije o radnim klauzulama javnih ugovora sprovesti po hitnom postupku, kako bi investicije bile uspešno realizovane u predviđenim rokovima i radi dobrobiti Republike Srbije, javnih preduzeća, izvođača radova, kao i radnika angažovanih na izvođenju radova.